

Ministerul Educației
Olimpiada națională interdisciplinară
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(limba și literatura română și religie)
Etapă națională
Oradea, 4 mai 2023
Clasa a XI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

*Ea era frumoasă ca umbra unei idei, –
a piele de copil mirosea spinarea ei,
a piatră proaspăt spartă
a strigăt dintr-o limbă moartă.*

*Ea nu avea greutate, ca respirarea.
Râzândă și plângândă cu lacrimi mari
era sărată ca sarea
slăvită la ospețe de barbari.*

*Ea era frumoasă ca umbra unui gând.
Între ape, numai ea era pământ.*

Nichita Stănescu, *Evocare*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Menționează, într-un enunț, două motive literare identificate în poezie. **4 puncte**
2. Transcrie două figuri de stil diferite, pe care le vei preciza. **4 puncte**
3. Comentează, în 40 – 60 de cuvinte, semnificația versurilor: *Ea era frumoasă ca umbra unui gând./ Între ape, numai ea era pământ/* **4 puncte**
4. Explică rolul utilizării verbelor la modul indicativ, timpul imperfect. **4 puncte**
5. Prezintă, în 40 – 60 de cuvinte, ipostaza eului liric în textul dat. **4 puncte**

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți relația dintre artă și timp, valorificând textul dat și experiența personală și culturală. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- prezentarea viziunii proprii asupra relației dintre artă și timp; **6 puncte**
- ilustrarea viziunii prezentate cu două secvențe comentate din text; **4 puncte**
- valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală; **6 puncte**
- dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

Se dă textul:

Dumnezeu asemănându-se singur cu un artist, am putea spune că raportul față de capodopera sa care e lumea e acela al geniului față de opera pe care o zămislește. Precum arhitectul poartă mai întâi în gând forma ideală a casei ce se va construi ulterior în spațiu, Creatorul lumii poartă din eternitate în sine ideile tuturor lucrurilor care au fost, care sunt și care vor fi. Formele frumoase, ce apar în timp și în spațiu, alcătuind în armonia lor podoaba și strălucirea universului, există cu anticipație în Dumnezeu, zice Dionisie Areopagitul.

[...] în sine sau în Dumnezeu, frumosul, după Dionisie, „e veșnic, invariabil și neschimbabil, fără naștere, fără moarte, fără dezvoltare sau micșorare. El nu este frumos doar într-o parte [...], nici existând uneori, iar alteori nu, nici frumos cu privire la ceva, dar nu și la altceva, nici frumos într-un loc, dar nu și în alt loc; sau frumos pentru unele lucruri, iar pentru altele nu. Dimpotrivă, el este frumos în sine și pentru sine, frumos în chip unic și veșnic” [...] absolut și transcendent, frumosul divin se caracterizează prin comunicabilitate față de toate lucrurile din lumea creată. El nu se concepe static și impersonal ca ideea frumosului metafizic al filosofiei, pentru că frumosul divin e „cauza creatoare care pe toate le mișcă”.

Nichifor Crainic, *Nostalgia Paradisului*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare din cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat:

1. Explică afirmația: *frumosul divin e cauza creatoare care pe toate le mișcă*; **4 puncte**
2. Enumeră două caracteristici ale frumosului divin; **4 puncte**
3. Menționează două asemănări între Creatorul divin și arhitectul uman; **4 puncte**
4. Prezintă, în 40-60 cuvinte, o semnificație a secvenței: *absolut și transcendent, frumosul divin se caracterizează prin comunicabilitate față de toate lucrurile din lumea creată*; **4 puncte**
5. Formulează un îndemn pentru tinerii de azi, în care să evidențiezi frumosul în creația divină. **4 puncte**

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte, în care să evidențiezi rolul tinerilor în protejarea frumuseții creației divine, valorificând experiența ta culturală și religioasă/spirituală.**20 de puncte**

- respectarea temei; **4 puncte**
- substanțialitatea ideilor; **4 puncte**
- valorificarea experienței culturale **6 puncte**
- valorificarea experienței religioase/spirituale **6 puncte**

REDACTARE – 10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte** astfel:

- a) existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – **2 puncte**
- b) coerența exprimării – **6 puncte**
 - logica formulării enunțurilor în răspunsurile referitoare la itemii subiectivi;
 - logica înlănțuirii ideilor în compuneri;
- c) utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată), respectarea limitelor minime de cuvinte. – **2 puncte**